

ningad sedda wannal aial ennese kätte woitnud. Sedda maad, mis merredärne, ja kust suur lai Newajõggi läbbi kâib, temma siis aastal 1700 jälle taggasi küssis. Ugga Rootsi Kuningas Karel XII. ei wõtnud sedda kuuldagi; ja sest touis üks wägga iggaw sõdda, mis enne öiete ei sanud otsa, kui wast aastal 1721. Se sinnane sõdda olli keige meie madele üks wägga kibbe Zummala wits; sest et need kümme esimest sda aastat ilma paljo wahhet piddamatta, sõbrad ja waenlased tedda ollid waewamas ja risumas, ja et taplused arwamatta paljo mehhi, tuloke ennamiste keik kullad, moisad ja kirrikud, ja sõawäed leiba nende su eest ärrasõiwad, kes sedda omma palle higgi sees maast ollid ettesaatnud. Marahwas issegi wimaks seddawisi õppis risumisse peäle, ja mis enne sedda rahhopäiwil Zummala sanna tundmisse ja targa, wisipärralisse ello polest olli hakkatud istutama, se keik kaddus jälle, ja waus meie marahwas ueste wanna pimmedusse ja taltõimatta ello sisse.

Sda järrele tulli jälle nälg. Kaks talwe järgi

1708 ja 1709, olli üle maailma wägga pakkane külm ja süggaw lummi, ja wõttis külm sojemal mail winapuud ärra, ja meie mail keik rohho-
aia puud. Willi äppardas kütma pärrast ka ärra. Kerwade, kui lummi hakkas sullama, tahtis wessi Nia linnale liga tehha; sest Tüna jõggi paisus nenda, et wessi linna sisse jooksis, ja toompä kirrikus pingid ja püsärgid hauda-dest ülestõstis. Kui kõrge sei korral wessi olnud, sedda sest moista et jõest kallad linna sisse wiis ja toompä kirriko seest üks suur kalla kättesadi.

Ugga polnud weelgi hädda ja abhastusse ots kâes. Keigekardetawam waenlane, katk, olli nüüd ka peäle tullemas. Selle wiimse katko hakkatus olli Turgi maal. Seält läks ta Ungrimale, seält Pohlamale, kus Rootsi wäggi sees olli sõddimas, ja wähe hawalt ifka emale, kuni aastal 1708 Preussi kuningriigi sisse tungis. Seält langes Kura-Nia-ja Tallinnama peäle, ehk siggis ka isse nenesest nähtast ja sõast. Tüna iõe upputus olli ka keik ümberkaudsed kohhad pahha haisoga täitnud, sest et uppund innimeste ja lojuste kehhad kerwadisse sojaga